

חג השבועות תש"פ קבלת התורה בליל השבועות

In memory of Dr. Chuck Feldman ז"ל

שמות פרק כד פסוק יב

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הִקְרָה וְהִיָּה שָׁם וְאֶתְנָה לְךָ אֶת לַחַת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרְתָם :

רש"י

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה - לאחר מתן תורה : **עלה אלי ההרה והיה שם** - ארבעים יום : **את לחת האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם** - כל שש מאות ושלוש עשרה מצות בכלל עשרת הדברות הן, ורבינו סעדיה פירש באזהרות שיסד לכל דבור ודבור מצות התלויות בו :

רמב"ן

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה **עלה אלי ההרה** - היא המצוה שאמר לו מאמש עלה אל ה', ונגש משה לבדו אל ה' (לעיל פסוקים א - ב), ועתה ביום השביעי הוסיף לו לאמר והיה שם ואתנה לך, כי יתעכב בהר עד כי יתן אליו לוחות האבן והתורה והמצוה. "ואשר כתבתי" יחזור על הלוחות, "ולהורותם" על התורה והמצוה. ושיעור הכתוב ואתנה לך את לוחות האבן אשר

כתבתי, והתורה והמצוה להורותם. והוא כאשר אמר במשנה תורה (דברים ה כח) ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם : ורש"י כתב אשר כתבתי בתוך לוחות האבנים להורותם, שכל שש מאות ושלוש עשרה מצות בתוך עשרת הדברות הם. ור"א אמר התורה, הדבור הראשון והשני, והמצוה, השמונה הנזכרים. ואינו כלום, כי הכתוב במשנה תורה (שם) ואדברה אליך, יעיד כי על כל המצות כולן ידבר. ועל דעת רבותינו (דב"ר ג יב) יתכן כי יהיה רמז שהיתה כל התורה כתובה לפניו קודם שנברא העולם, כאשר הזכרתי בתחלת ספר בראשית :

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יג

[ד] וכן לדורות כשירצה העכו"ם להכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה ויקבל עליו עול תורה צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן, ואם נקבה היא טבילה וקרבן שנאמר ככם כגר, מה אתם במילה וטבילה והרצאת קרבן אף הגר לדורות במילה וטבילה והרצאת קרבן. ...

[יד] אל יעלה על דעתך ששמשון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא ידו יי נשאו נשים נכריות בגיותן, אלא סוד הדבר כך הוא, שהמצוה הנכונה כשיבא הגר או הגיורת להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיזכה לה או מפני הפחד בא להכנס לדת, ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל, אם לא נמצא להם עילה מודיעין אותן כובד עול התורה וטורח שיש בעשייתה על עמי הארצות כדי שיפרשו, אם קבלו ולא פירשו וראו אותן שחזרו מאהבה מקבלים אותן שנאמר ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה.

[טו] לפיכך לא קבלו בית דין גרים כל ימי דוד ושלמה, בימי דוד שמא מן הפחד חזרו, ובימי שלמה שמא בשביל המלכות והטובה והגדולה שהיו בה ישראל חזרו, שכל החוזר מן העכו"ם בשביל דבר מהבלי העולם אינו מגירי הצדק, ואעפ"כ היו גרים הרבה מתגיירים בימי דוד ושלמה בפני הדיוטות, והיו ב"ד הגדול חוששין להם לא דוחין אותן אחר שטבלו מכ"מ ולא מקרבין אותן עד שתראה אחריתם.

[טז] ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשא, והדבר ידוע שלא חזרו אלו בשביל דבר, ולא על פי ב"ד גיירום חשבן הכתוב כאילו הן עכו"ם ובאיסורן עומדין, ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כו"ם שלהן ובנו להן במות והעלה עליו הכתוב כאילו הוא בנאן שנאמר אז יבנה שלמה במה.

[יז] גר שלא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו המצות ועונשן ומל וטבל בפני ג' הדיוטות ה"ז גר, אפילו נודע שבשביל דבר הוא מתגייר הואיל ומל וטבל יצא מכלל העכו"ם וחוששין לו עד שיתבאר צדקותו, ואפילו חזר ועבד כו"ם הרי הוא כישראל מומר שקידושו קידושין, ומצוה להחזיר אבידתו מאחר שטבל נעשה כישראל, ולפיכך קיימו שמשון ושלמה נשותיהן ואף על פי שנגלה סודן.

[יח] ומפני זה אמרו חכמים קשים להם גרים לישראל כנגע צרעת שרובן חוזרין בשביל דבר ומטעין את ישראל, וקשה הדבר לפרוש מהם אחר שנתגיירו, צא ולמד מה אירע במדבר במעשה העגל ובקברות התאוה וכן רוב הנסיונות האספסוף היו בהן תחלה.

עקידת יצחק ויקרא (פרשת אמור) שער 20 פרק ד

[...] והנה על קדושת היום הגדול והקדוש אשר בו נתנה זאת התורה בסוף ימי הספירה כאשר אמרנו אמר וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו חקת וגוי'. צוה שהיום ההוא בעצמו שנשלם מספרם ובו הקריבו שתי הלחם יהיה להם מקרא קדש כי בו ירד להם לחם קדש מן השמים אשר יאכל אותו האדם וחי לעול' והוא יום הששי בסיון שעליו אמרו רז"ל (שבת פ"ח א) ויהי ערב ויהי בקר יום הששי תנאי התנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה שמים וארץ שאם ישראל יקבלו את התורה מוטב. ואם לאו וכו'. והנה יש בכאן שאלה חזקה והיא כי למה לא פירשה התורה כי היום הזה שהוא חג השבועות נזכר ונעשה לזכר מתן התורה האלהית וקבלתה כמו שחוייב ממנה שביארנוהו וממה שהוחזק בידנו ממנהגנו ומנהג אבותינו בתקוני תפלותנו וקריאת פרשיותינו על הדרך שפירשה בחג המצות ובחג הסוכות גם ביום הדין וי"ה. אלא שיש לי להשיב בזה שתי תשובות. האחד כי אין שום מבוא לתורה לצוות על זה הענין כי אם אחר קבלתה כמו שכתבו הראשונים ז"ל שאין שום טעם שיהא מציאות השם מצוה לפי שאין מצוה מבלי שיקדם מציאות מצוה כי על כן לא מנאה בעל הלכות גדולות ז"ל

בכלל המצות כמו שכתב הרמ"ב ז"ל בספר המצות שלו וכן איך תצוה התורה שנחוג יום קבלתה והתחלת מציאותה אם אין אנו חייבין לשמוע בקולה אם לא בהיות זה מקובל אצלנו לאמת תחלה. והשני לפי שזכרון התורה וקבלתה אינו לזמן מיוחד כשאר ענייני המועדים הנזכרים רק מצותה בכל יום ובכל עת ובכל שעה דכתיב (יהושע א') לא ימוש ספר התורה הזה מפידך והגית בו יומם ולילה ובכל יום ויום אנו מצווין שיהיו חדשים וחביבין בעינינו כיום שנתנו בו דכתיב (דברים כ"ו) היום הזה ה' אלהיך מצוך וגוי'. כדאיתא במדרש (תנחומא פ' כי תבא) ולזה צותה התורה ביום הבכורים ולענין מתן תורה סמכה על הפרסום הנכתב מפורש בפרשת בחדש הג' (שמות י"ט) אשר הוא פרסום נפלא שאי אפשר להתעלם. ושני הטעמים נכונים בעיני והנה מה שיפליג במעלת זה היום לפי הנפלאות הנראות ביום ההוא הנורא מהקולות והלפידים והדברות הנוראות אשר דבר עמנו מן השמים עם הדברים הנלוים אליהם כבר כתבנום במקומם שער מ"ד ושער מ"ה ודי עתה למה שכיווננו אליו להיות זה הפרק אחד מזה הספר שיפרסם אמתת הנבואה ותורה מן השמים :